

Sprawozdanie

Komisji budżetowej co do petycyi (l. 44) Wydziału Rady powiatowej Krośnieńskiej o przyznanie „bezwrotnej subwencyi 10.000 zł.“ na zasilenie „powiatowego funduszu ochron gminnych“ wypłacalnej rocznych ratach z góry po 1.000 zł. rocznie.

Wysoki Sejmie!

W petycyi tej reprezentacya powiatu krośnieńskiego przedstawia, iż grunta w powiecie tym są mało urodzajne i trudne do uprawy, iż to zmusza od dawna włościan, ojców rodzin, do szukania zarobku po za rodzinną okolicą, na Węgrzech, Bukowinie i Romunii; przeto kobiety pozostałe w domu muszą się zająć pracami koło roli i zagnalone są pozostawiać dzieci w domu bez opieki. W miarę powiększania się ludności, coraz większa liczba mężczyzn szukać musi zarobku po za granicami swej wsi rodzinnej. Dzięki rozwojowi przemysłu naftowego i pracowitości ludu wiejskiego, dobrobyt zawitał do chat jego; ale dobrobyt tylko materyalny, bo dzieci opuszczone przez rodziców zmuszonych szukać zarobku po za wsią rodzinną, są pozostawione bez opieki i wyrastają często na złych ludzi, niegodnych być następcami pracowitych ojców. Szkoła daje im tylko naukę, lecz rodzice zmuszeni przebywać ciągle po za domem, nie mogą w dzieci swoje wpoić zasad moralnych. Dla tego reprezentacya powiatu krośnieńskiego postawiło sobie za jeden z głównych punktów swego programu, dążyć do zakładania ochron gminnych, któreby się zajęły wychowaniem i opieką dzieci, mianowicie będących w wieku, w którym ustawa nie powołuje ich jeszcze uczęszczać do szkoły.

Ochronki te są pod opieką przeważnie „Sióstr Służebniczek“. Wielu majątnych obywateli w powiecie założyło takie ochronki, a dobrze urządzone są w Iwoniczu, Korczynie, Krościanku wyżnem, a teraz kosztem powiatu w Komborni. Lecz Rada powiatowa postanowiła przystąpić do szerszej akcji w celu zakładania ochronek gminnych i wezwawszy wszystkich obywateli do współdziałania, postanowiła utworzyć „powiatowy fundusz ochron gminnych“ i poleciła Wydziałowi powiatowemu zamieszczać w budżecie corocznym przez lat 25 jeden cent dodatku powiatowego na zakładanie i utrzymywanie ochron. Oprócz tego Rada pow. zbiera gorliwie ofiary prywatne na cel powyższy.

Taka jest treść petycyi Wydziału Rady powiatowej krośnieńskiej. W konkluzyi tej petycyi Wydział Rady powiatowej odwołuje się do chojności Sejmu a zaznaczając, że budżety krajowe świadczą, iż powiat krośnieński, w porównaniu do innych powiatów, rzadko

apeluje do funduszu krajowego, tem śmieiej odwołuje się teraz w powyżej wskazanej najważniejszej potrzebie gmin, aby Wysoki Sejm raczył przyznać na zasilenie „powiatowego funduszu ochron gminnych w powiecie krośnieńskim“ bezwrotną subwencję w kwocie 10.000 zł. w a., wypłacalną w dziesięciu rocznych ratach po 1000 zł. w. a. rocznie począwszy od r. 1894.

Komisya budżetowa uznaje słuszność wszystkich powodów przytoczonych w petycyi powiatu krośnieńskiego i potrzebę zakładania ochronek gminnych w tym powiecie, które to ochronki mają się zająć wychowaniem dzieci we wszystkich wypadkach, w których rodzice nie mogą tem się zajmować. Bo wychowanie moralne dzieci i w ogóle młodych pokoleń, wpojenia w młodzież zasad moralnych, jest równie ważne, a może ważniejsze niż ich wykształcenie.

Lecz z samej osnowy petycyi widzi komisya budżetowa, że dopiero ze źródeł miejscowych i powiatowych zaczęto zbierać fundusz na zakładanie tych ochron. Ponieważ zaś ochronki gminne są instytucjami lokalnemi, do których zakładania i utrzymywania powołane są przede wszystkim czynniki miejscowe, a dopiero dla poparcia i podtrzymania ochronek już założonych, mógłby skarb krajowy dawać zasiłki; przeto komisya budżetowa wnosi.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Sejm wyznaczy zasiłki z skarbu krajowego na utrzymanie ochronek gminnych w powiecie krośnieńskim, gdy ochronki te założone zostaną i gdy dochody z źródeł miejscowych lub od dobrodziejów prywatnych zapewnią pokrycie większej części wydatków na utrzymanie tych ochron, a tylko dla pokrycia reszty wydatków odwoła się Rada powiatowa do Sejmu o zasiłek z skarbu krajowego.

We Lwowie dnia 8. lutego 1894 r.

Zastępca Przewodniczącego:

St. Badeni.

Sprawozdawca:

Leon Chrzanowski.